

Περί τριών σταδίων πνευματικής ζωής & εμπειρίας της Θεώσεως.

του π. Ιωάννου Ρωμανίδου.

Η Θέωση δεν συμβαίνει σε όλους, ούτε είναι μόνο ένα στάδιο. Στα παρακάτω, θα δείτε τα στάδια της Θέωσης, και τις προϋποθέσεις της.

Τώρα, διαβάζοντας την Παλαιά και Καινή Διαθήκη, ποιοι βλέπομε ότι έφθασαν στην θέωσι; Στην Παλαιά Διαθήκη ήταν οι Προφήτες και στην Καινή Διαθήκη ήταν οι Απόστολοι. Πρώτα όμως στην Καινή Διαθήκη έφθασε ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος.

Μετά ωρισμένοι Απόστολοι. Όχι όλοι μαζί οι Απόστολοι. Διότι στο όρος Θαβώρ ήταν μόνο τρεις εκ των Αποστόλων. Μέχρι και την Μεταμόρφωσι, εκείνοι που ξέρομε καλά ότι είχαν φθάσει στην θέωσι στην Καινή Διαθήκη, ήταν (εκτός φυσικά από την Θεοτόκο) ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος και μετά οι τρεις Απόστολοι, ο Πέτρος, ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης. Όλοι οι Απόστολοι εθεώθησαν μόνο κατά την Πεντηκοστή.

Κατά την Πεντηκοστή όλοι οι Απόστολοι (και οι Εβδομήκοντα) έφθασαν στην θέωσι, εκτός φυσικά από τον Ιούδα τον προδότη, ο οποίος αντεκατεστάθη από τον Ματθία. Και όχι μόνον οι Απόστολοι έφθασαν στην θέωσι κατά την Πεντηκοστή αλλά και πολλοί άλλοι, και βαπτίσθηκαν εκείνην την ημέρα.

Μετά βλέπομε το παράδοξο φαινόμενο ότι ο πρώτος εξ ειδωλολατρών, ο πρώτος εθνικός στην Καινή Διαθήκη, που έφθασε σε θέωσι, ήταν ο Κορνήλιος ο εκατόνταρχος, ο οποίος έφθασε σε θέωσι προ του βαπτίσματός του....

Αυτός μοιάζει με τον Ιώβ της Παλαιάς Διαθήκης, ο οποίος, παρ' ότι δεν ήταν Εβραίος, αλλά ειδωλολάτρης, έφθασε σε θέωσι. Αλλά έχομε και άλλο παράδειγμα ανθρώπου, ο οποίος φθάνει σε θέωσι, και μετά βαπτίζεται, **εκείνο του αποστόλου Παύλου.**

Το Πνεύμα «όπου θέλει πνει» . Γι' αυτό και ο Πέτρος λέγει στην περίπτωση του Κορνηλίου: «Ποιος είμαι εγώ να διαφωνήσω με το Πνεύμα το Άγιο, που έδωσε στον Κορνήλιο ίση Χάρι με εκείνη που λάβαμε εμείς στην Πεντηκοστή, ώστε να μη τον βαπτίσω;» Όμως άλλο είναι το να μην υπάρχουν περιορισμοί στην θέλησι του Θεού να οδηγήση κάποιον στην θέωσι, και άλλο είναι το να λέμε ότι όλοι μετέχομε στην θεωτική Χάρι, διότι αυτό είναι ανοησία.

Η θεωτική ενέργεια του Θεού ενεργεί μόνον σε όσους φθάνουν Χάριτι Θεού σε κατάστασι θεώσεως.

Αλλά αυτή η θεωτική ενέργεια του Θεού ενεργεί σε στάδια, δηλαδή βαθμηδόν.

Στο πρώτο στάδιο Της λέγεται και είναι απλή έλλαμψις. Οι πάσχοντες την έλλαμψιν της δόξης του Θεού είναι οι ελλαμφθέντες. Αυτή η έλλαμψις διαρκεί από ένα δευτερόλεπτο μέχρι μερικά λεπτά της ώρας, για λίγο δηλαδή.

Μετά έρχεται το δεύτερο στάδιο, κατά το οποίο μιλούμε για θέα του ακτίστου Φωτός. Οι πάσχοντες την θέα του ακτίστου Φωτός είναι οι θεωθέντες.

Και μετά έρχεται το τρίτο στάδιο των τελείων, κατά το οποίο μιλούμε για διαρκή θέα. Αυτές είναι οι ταξινομήσεις της εμπειρίας της θεωτικής ενεργείας του Θεού.

Η φωτιστική ενέργεια του Θεού δεν είναι το ίδιο πράγμα. Διότι η φωτιστική ενέργεια του Θεού είναι ο φωτισμός της καρδιάς από το Άγιο Πνεύμα, που ταυτίζεται στο άνω στάδιο με την νοερά προσευχή. Στο κάτω στάδιο του φωτισμού, που λέγεται νεοφωτισμός, δεν συνοδεύεται συνήθως αυτή η κατάσταση από την νοερά προσευχή.

Αυτή είναι η κατάσταση των νεοβαπτισμένων κατά το Μέγα Σάββατο, των νεοφωτίστων. Υποτίθεται βέβαια ότι οι νεοφώτιστοι από νέοφώτιστοι θα γίνουν φωτισμένοι με την περαιτέρω κατήχησι από το Πάσχα μέχρι την Πεντηκοστή. Ασφαλώς δεν φθάνει κανείς οπωσδήποτε στην νοερά προσευχή κατά την ημέρα της Πεντηκοστής (δηλαδή μέσα σε

πενήντα ημέρες), διότι μπορεί να χρειασθή εξήντα ή εκατό ημέρες ή έναν χρόνο, δύο χρόνια, τρία χρόνια **ή μπορεί να μη φθάση ποτέ.**

Αυτό εξαρτάται κυρίως από τον νεοφώτιστο, από το κατά πόσον δηλαδή αγωνίζεται και μάλιστα νομίμως, καθώς και από το κατά πόσον έχει σωστή καθοδήγησι από έμπειρο πνευματικό πατέρα. Εάν δεν φθάση ποτέ, σημαίνει, κατά την Πατερική παράδοσι, ότι ο άνθρωπος αυτός έχει περιπέσει σε κάποια στασιμότητα πνευματική.

Η κάθαρσις του ανθρώπου από τα πάθη της ψυχής και του σώματος δεν γίνεται απλώς με την γνώσι. Χρειάζεται βέβαια η γνώσις του δόγματος, η γνώσις του περιεχομένου της Αγίας Γραφής, η γνώσις της προσευχής κλπ. Δηλαδή η λογική βοηθάει τον άνθρωπο να κάνη τους υπολογισμούς του, να εξακριβώση σε τι συνίσταται η θεραπεία του, ακόμη και στο να αποφασίση αν θέλη να θεραπευθή ή όχι. Έτσι ο άνθρωπος υπολογίζει και αξιολογεί τα ενδεχόμενα αποτελέσματα της απόφασεώς του και αποφασίζει.

Όλα αυτά είναι διεργασίες της λογικής του ανθρώπου. Βέβαια το Πνεύμα το Άγιο, που ενεργεί μέσω της συνειδήσεως στην διάνοια και στην καρδιά του ανθρώπου, βοηθάει τον άνθρωπο να πάρη την σωστή κατεύθυνσι• δεν τον αναγκάζει όμως, εάν εκείνος δεν θέλη.

Άπαξ όμως και αποφασίση ο άνθρωπος να ακολουθήση τον στενό και τεθλιμμένο δρόμο τον απάγοντα εις την Ζωήν, τότε αρχίζει μία παιδεία εκ μέρους του Θεού προς τον άνθρωπο.

Το πτυχίο του Πανεπιστημίου μπορεί κανείς να το πάρη με ρουσφέτια. Το πτυχίο όμως του φωτισμού δεν το παίρνει κανείς με ρουσφέτια, αλλά με την αξία του, με τον αγώνα του. **Ή είσαι φωτισμένος ή δεν είσαι φωτισμένος. Ή είσαι θεούμενος ή δεν είσαι θεούμενος.** Σύμφωνα όμως με την μοντέρνα Ορθόδοξη Θεολογία, όταν βαπτίζεται κανείς, λέγεται νεοφώτιστος και θεωρείται νεοφωτισμένος και ναός του Αγίου Πνεύματος!

Σήμερα μάλιστα ακούμε τους παπάδες στα κηρύγματα να λένε ότι, εφ' όσον είμαστε βαπτισμένοι, είμαστε ναοί του Αγίου Πνεύματος, και εφ' όσον είμαστε ναοί του Αγίου Πνεύματος, όλα όσα γράφει ο Απ. Παύλος ισχύουν για όλους μας!

Διαβάζοντας όμως τον άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό και συγκεκριμένα όσα γράφει για τα ιερά λείψανα των Αγίων της Εκκλησίας μας, αποδίδει μόνον στους Αγίους όλα αυτά τα χωρία του απ. Παύλου, περί του ποιος είναι ναός του Αγίου Πνεύματος. Ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός επίσης εξηγεί το γιατί οι Άγιοι ήσαν Άγιοι της Εκκλησίας. Εξηγεί

ότι εκείνοι ήσαν πράγματι ναοί του Αγίου Πνεύματος και αποκαλεί μόνο τους Αγίους ναούς του Αγίου Πνεύματος.

Απόδειξις είναι τα άγια τους λείψανα. Που σημαίνει ότι, εάν είμαστε όλοι εμείς οι βαπτισμένοι ναοί του Αγίου Πνεύματος, τότε, σύμφωνα με όσα λένε οι μοντέρνοι θεολόγοι της Ορθοδοξίας, θα αφήσωμε όλοι μας άγια λείψανα και θα γίνωμε Άγιοι μετά την προς Κύριον εκδημία μας! Αλλά τέτοιο πράγμα δεν συμβαίνει.

Αν διαβάση κανείς τους Πατέρες προσεκτικά, βλέπει ότι υπάρχει κάποια διαφοροποίησης μεταξύ της διδασκαλίας των Πατέρων περί των Μυστηρίων της Εκκλησίας και της διδασκαλίας που εμπεριέχεται στα μοντέρνα εγχειρίδια περί των Μυστηρίων της Εκκλησίας. Αυτός είναι ο λόγος που η μοντέρνα Ορθοδοξία βρίσκεται σε κάποιο στάδιο απομακρύνσεως από την Πατερική παράδοσι και Ορθοδοξία. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται επάνοδο σ' αυτήν.

Έχομε λοιπόν την Θεωτική Χάρι, έχομε την φωτιστική Χάρι, έχομε και την καθαρτική Χάρι.

Το πρώτο στάδιο της πνευματικής ζωής είναι η κάθαρσις. Και αυτό το στάδιο είναι έργο του Αγίου Πνεύματος. Το Άγιο Πνεύμα είναι Εκείνο που καθαρίζει, φωτίζει και θεώνει. Ο Θεός δηλαδή είναι Εκείνος που καθαρίζει, φωτίζει και θεώνει.

Η διαδικασία της καθάρσεως και του φωτισμού είναι και έργο του ιδίου του κατηγουμένου, αλλά και έργο του πνευματικού πατρός του κατηγουμένου, ο οποίος ανοίγει τα μάτια της ψυχής του κατηγουμένου και τον προετοιμάζει για το Βάπτισμα . Βέβαια ο πνευματικός πατήρ οφείλει να ευρίσκεται σε κατάστασι φωτισμού, ώστε να μπορεί να εισάγη και άλλους σ' αυτή την κατάστασι του φωτισμού και να τους οδηγή προς το Βάπτισμα και του ύδατος (δηλαδή της αφέσεως των αμαρτιών), αλλά και του Πνεύματος, που είναι η επίσκεψις του Αγίου Πνεύματος στην καρδιά του βαπτιζομένου και η φώτισις της καρδιάς του ανθρώπου.

Οπότε στην αρχαία Εκκλησία έχομε πρώτα τους νεοφωτίστους, δηλαδή τους νεοβαπτισμένους, μετά συνεχίζεται σ' αυτούς η κατήχησις και η ασκητική αγωγή εκ μέρους του πνευματικού πατρός και, όταν πη ο πνευματικός πατήρ για κάποιον ότι αυτός είναι έτοιμος για φώτισι, τότε εκείνος φέρεται στον ναό και φωτίζεται (χρίεται δια του Αγίου Μύρου). Μετά σε κατοπινό στάδιο έρχεται το Πνεύμα το Άγιο και κατοικεί μόνιμα μέσα στον άνθρωπο, επειδή έχει αγάπη, εφαρμόζει τις εντολές κλπ.

Εάν θέλετε να διαπιστώσετε αυτά τα πνευματικά στάδια, παρακαλώ, διαβάστε τα κεφάλαια 14 έως 17 του κατά Ιωάννη Ευαγγελίου.

Αυτά είναι σαφέστατα γραμμένα εκεί και αυτός είναι ο λόγος, που τα διαβάζουμε στους ναούς κατά την Μεγάλη Πέμπτη.

Τα παλιά χρόνια, στους μέλλοντες να βαπτισθούν κατά το Μέγα Σάββατο, γινόταν ερμηνεία και κατήχησις για το τι ανεμένετο να τους συμβή κατά το άγιο Βάπτισμα, κατά το οποίο θα εδέχοντο τον νεοφωτισμό, ώστε να μπορέσουν να εισαχθούν ομαλά και να κατευθυνθούν ορθά προς την νέα πνευματική εμπειρία. Από τον νεοφωτισμό έπρεπε να φθάσουν στην πλήρη φώτιση κατά την ημέρα της Πεντηκοστής.

Δηλαδή ο φωτισμός τους έπρεπε να ολοκληρωθή μέσα σε πενήντα ημέρες (από το Μέγα Σάββατο μέχρι την εορτή της Πεντηκοστής) χωρίς αυτό να είναι απόλυτο, όπως ήδη είπαμε. Στο διάστημα αυτό γινόταν εντατική κατήχησις περί των σταδίων της πνευματικής ζωής.

Γι' αυτόν τον λόγο διαβάζουν στους ναούς το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο, μεταξύ Πάσχα και Πεντηκοστής, **διότι το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο είναι το Ευαγγέλιο του φωτισμού και της θεώσεως, ενώ τα Ευαγγέλια των Ματθαίου, Μάρκου και Λουκά είναι τα Ευαγγέλια της καθάρσεως.**

Βάσει αυτών των διακρίσεων, έχουμε εκτός των άλλων ενεργειών του Θεού, την θεωτική ενέργεια, την φωτιστική ενέργεια και την καθαρτική ενέργεια, που είναι, η τελευταία αυτή, των κατηχουμένων.

Σ' αυτές τις ενέργειες, δηλαδή στην καθαρτική, στην φωτιστική και στην θεωτική μετέχουν μόνον οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί. Όχι όλοι οι Χριστιανοί, αλλά μόνον οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, και όχι όλοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, αλλά όσοι εκ των Ορθοδόξων έχουν τις κατάλληλες πνευματικές προϋποθέσεις.

Εκτός από αυτές τις τρεις ενέργειες του Θεού έχουμε την δημιουργική ενέργεια του Θεού, στην οποία μετέχουν όλα τα κτίσματα, και την συνεκτική και συντηρητική ενέργεια του Θεού, στην οποία επίσης μετέχουν όλα τα κτίσματα. Τα πάντα μέσα στο σύμπαν μετέχουν της συνεκτικής και συντηρητικής ενεργείας του Θεού, διότι ο Θεός συντηρεί τον κόσμο. Εκτός από αυτές υπάρχει η προνοητική ενέργεια του Θεού (η Θεία Πρόνοια), η αγαπητική ενέργεια του Θεού, η κολαστική ενέργεια του Θεού κλπ.

Πατερική Θεολογία ~ π. Ιωάννου Ρωμανίδου

Πηγή : paterikakeimena.blogspot.com